

E se detrei ori in septembra: Mercuria, Vinerea si Duminica, candu o colo intreaga, candu numai diumetate, adeca dupa momentul imprejururilor.

Pretiul de prenumeratii:

pentru Austria:	8 fl. v. a.
" diumetata de anu:	4 " "
" patraru:	2 " "
pentru Romani si straineate:	
pe anu intregu:	16 fl. v. a.
" diumetata de anu:	8 " "
" patraru:	4 " "

Viena 24 augustu/5 septb. 1868.

In sessiunea trecuta a delegatiunei, unguri vorbiau mai numai despre caușa orientului casf cum ar fi fostu unică de interesu pentru densii in politică externă. Guvernul inse in deslucirile ce dedea despre inintiunile sale diplomatici li vorbiā mai numai despre caușa Germaniei.

Daca este adeveru că gură une ori vorbesce precum sente inimă, apoi vom conchide de la numita cercantia că unguri au sentieminte mai vertosu pentru orientu éra guvernul comunu mai vertosu pentru Germania.

Astfelu dura dualismulu internu alu monarchiei si-are de consecintia: unu dualismu si in politică esterna, a nume: Austri'a resaritena trage spre orientu, cea apuséna spre Germania.

Candu doi tragu monarhia in dōalaturi, este nesmintitu o operatiune triasta si necorespondentă pentru unitatea si consolidarea ei; dar am fi optimisti, ne-am amagi insine pre noi daca n'am vof se ni dāmu socota despre tendintie precum se manifesta prin fapte.

Unguri incepura se opereze spre orientu, mai antaiu prin unu consulu ungurescu in Beligradu, apoi am insemanatu faimale si scirile despre Carageorjeviciu, veni adres'a de condoree unguresca catra scupcin'a serbescă, si mai canteva demonstratiuni cu simpatiele serbesci. Pentru ce unguri cercara numai simpatiele serbiloru? s'a desbatutu si s'a spusu pre largu in aceste colone.

Nemti inca operara spre Germania, dovēd'a cea mai eclatanta e solenitatea puscasiloru, la carea dorintele politice se respicara destulu de apriatu.

Se parea că d. Beust, vediendu a ceste consecintie triste ale opului seu, si-va dā tota trud'a pentru a le paralisa. Celu putieni credeam că la acēsta ne indreptatescu dechiaratiunile sale: cumca Austri'a nu va mai ave o politica ger-

mana ci austriaca, cumca in orientu se tinde la amicetia cu tōte poporale.

Pre semne inse d. Beust află că este unu lucru mai putieni ustanitoriu a pleca impreuna cu torintele, si de aceea dā tendintieloru unu drumu liberu. Acēstă se impare din scirile ce se stracorara despre negotiatii diplomatici intre Austri'a si Prusi'a. Prusi'a adeca vre se se apropia de Austri'a, eventualmente i-ar trebui o alianta. Austri'a s'ar invoi sub conditiunea daca i'sar permite ca dens'a se faca in Germania de sudu ceea ce a facutu Prusi'a in Germania de nordu.

Permissiunea anevoia s'ar potē capetă, dar importanta negotiatii remane: a ni areta că renunciarea Austriei la o politica nemtișca nu estetocm'a definitiva.

Noi tiememu multu la proverbiulu romanescu că nu este bine a dā paserea din mana pentru cea din gardu. Nu este bine a uită interesele politicei austriace, pentru o politica eventuala nemtișca.

Si ore cum se potu salvă interesele unei politice austriace, prin dualismu? Responde la acēsta insusi unu némtiu, nepreocupatu, e renunitulu publicistu Schuselka in fōia sa „Reform,” dicendu că resultatulu dualismului e numai sfasarea monarchiei in dōua parti, in fiecare parte domnesce minoritatea a supr'a majoritatei, si ce e mai tristu: acēsta majoritate nu este o majoritate de parta, ci e majoritatea poporului.

Politica pe fatia si cea pe la spate.

Un'a dintre caracteristicile principali ale timpului nostru este că despre sōrtea poporului se tratēza mai multu séu mai putieni in fatia poporului. In punctul acesta presintele se deosebesce multu fōrte de trecutu.

In trecutu, politică o faceau aristocrati prin salone, numai singuri otariau intre patru paretii daca unu poporu are se fie liberu séu robitu, numai singuri

aveau si sciintia si poterea si directiunea pentru afacerile statului. Totu ce lasau densii se ésa din cerculu loru ca se se mai stracore cate ceva si prin asiēnumitele „diete,” era numai pentru a satisface unor formalitati de dreptu publicu la cari mai aderă nobilimea de josu, era numai cate unu obiectu de importanta cu totulu secundaria.

Altfeliu este astadi. Fortiarile aristocratiei conservative sunt indaru, si afacerile cele mai importante apar in publicitate dandu-se in desbaterea legelatiunei. In acēsta legelatiune, in mania tuturor intrigelor si restringerilor legii elektorale poporulu isbutesc a-si trimite cate unu barbatu de alu seu ca se essercize influentia a supr'a poterii si directiunei statului. Era in catu este pentru sciintia politica, acēsta astadi a devenit comuna tuturor a cati cunoscu cele cateva litere ale alfabetului, si sunt multi fōrte cari le cunoscu si sunt responditi in poporatiunea intreaga. Multimea de foi politice si acelu numeru mare de cetitori, sunt o garantia prè secură că scriptur'a sciintie politice va ramē pururea o carte deschisa pentru poporulu intregu, si nu va se mai devina veri odata monopolulu unei caste.

Este ore bine asiē, este acēsta deosebire intre trecutu si presintele spre favorea séu desfavorea nostra a romaniilor?

Responsul este lesne daca vom aruncă o privire peste istoria nostra pentru a cunosc spiretul romanului.

Poporale diferescu in spiretu, sunt tocmai casf plantele in aclimatasi. Pre-cum nu tōte plantele se potu plantă si desvoltă sub tōte climile ci fie-care specia si-are clim'a sa mai favorabile, asiē este si cu poporale caci nu fie-care popor prosperéa sub veri-ce sistema politica, ci si-are o sistema cutarea de cea mai favorabila fiindu cea mai confórmă dorintieloru inimii si cugetelor mintei sale.

Prenumeratii se facula toti dd. corespondenti a-i nostri, si d'adreptul la Redactiune Josefstadt, Längegasse Nr. 43, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea spedituit; cate vorfi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunț si alte comunicatiuni de interesu privat — se respunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului cate 30cr. pent. una data, se antecipa.

Asiē d. e. vedemua astadi rasele slave că forma unu colosu mare, dar sub sceptrului *absolutismului*. Da-le libertatea, si ele se desfacu, Poloni'a delocu va luă iniciativa.

Germania fu tare si puternica pe timpulu lui Carolu V sub sistem'a *feudalismului*. Mai apoi candu incepura radiele libertatei, rasele germane se desfacura.

Feudalismul care atatu de multu convenia némtiului, aplicatu la franci pe timpulu regilor, facea ca Francia se n'aiba mai multa valoare de catu ce era numerositatea poporatiunei sale. *Libertatea* inse duse pe franci la gloriós'a epoca a consulatului republicei loru.

Italia in *libertate* sciu produce Fabri si Catoni in feudalismu inse eaera numai unu campu de batalia pentru nemti si franci.

Departate se fie de noi a afirmá că cutarui poporu nu-i este buna libertatea, din contra recunoscemu că tōte o dorescu, folosesce tuturor a, dar unele sciu traia si fora de dens'a. Atat'a in se constatatu pana la evidintia, cumca d. e. rasele romane nu potu ca slavii séu ca nemti se prospereze sub absolutismu séu sub feudalismu, ci loru li trebue libertate, si delocu ce se aplica la densele alta sistema (d. e. a némtiului séu a slavului) devinu slabite de mōrte.

Romanii sub feudalismulu ungurescu n'aveau neci o insemetate, erau tratati ca vitele. Candu inse si-luau pentru catva timpu unu picu de libertate, buna óra ca sub Horia si Ianculu, li mergea veste in lume.

Au avutu si romanii magnatiu loru in tocm'a ca unguri, de ce dar n'au potutu prosperá sub feudalismu in tocm'a ca unguri, de ce magnati romanesci trecuta la unguri? caci la noi feudalismulu a datu de unu spiretu romanu si nu i-a placutu, precum nu i-a placutu in Francia, Italia etc.

Acestea sunt consecintiele sisteme-

ca copiii pascole, pana ce se ivesce vr'unu treatoriu. Anulu este mai că la sfarsitu si inca nu mi-am scosu neci pe diumetate din banii ce i-am platit, necum se am unu castig ceva. Si apoi, daca asiu mai lasă se tréca cineva si de poména, ce s'ar alege atuncia de pelea mea?

Nu-mi trebuie poména — dice bietulu vacariu — dupa cersitu n'am amblatu de candu sum. Eu te-am poftit se me slobodi, dara numai atunci, daca-mi dai credientu, cumca ti voi aduce banii cu multiamita, era altfeliu bá. — Vamesiulu inse i respunde: Nu te cunosc omule! Nu-ti credu nimica! Platesce vam'a si treci, séu da-te in plat'a lui Ddieu si nu me necag!

Vacariulu, sermanulu plinu de necadiu, se departa de podu, apucandu pe tiermului la vale, ca se se culce undeva departe de drumu, cugetandu că pote va mai scadé a-pa peste nōpte, si va potē trece riulu, afandu unde va vr-unu vadu. Privindu astfelui pe de asupr'a riulti, astfel intr'o departare de mai multe sute de pasi de la podu, unu dembulietu pe malulu riului, pe carele era o luntre restornata cu gura in josu si priponita de-unu tierusiu infisit in pamant. Elu si-face cruce si se vire sub luntre, multiamindu ceriului, că l'a indreptat la unu culeusiu atatu de binevenit in o impregurare ca acēsta.

Deci si-pue caciul'a capetă si incepă a cugetă la sotia si la copiii sei, ce nu si-i vediu de mai multe luni. Cugetele acestea i departau somnul astfelui, in catu nu potea atipi neci-de-cum. Nosindu mediulu noptii, celu vestiā glasulu cocciloru de prin satele de peste apa, éta că auta aproape de sine nisce-

glasuri infioratore, larua si urlaturi grozave; flacari schintitòrie si invapaiate sfreibau in jurulu lui. Densulu si-face semnulu crucii, rada putinu gardin'a luntrii de'n partea aceea, de-natru i se parea larm'a mai mare. Inse vai! ce vediura ochii lui? O céta grosava de duri necurate, cu capuri incornurate, cu urechi lungi si flocose, cu colti ascutiti in gurile loru, ce versau focu si spuza; cu codi velvotate, era ochii loru scipiu velveindu ca vapăile turbate, ce prefac totulu in pulvere si in cenusia. — In mediloculu loru stă chipulu celu mai inspaimentatoriu, alu caruia glasul buncalui ca mugetulu leului. Frémetulu si larm'a tacu deodata; o tacere adanca cuprinse loculu strigatelor afurisite; numai pamentul parea că se clatina de gróza. Éta că Satan'a celu mai mare din mediloculu cetei intrerumpe liniscea dicendu: „Voi duhuri afurisite, supusii imperatiefi mele, ascultati porunc'a mea! Trei se mergeti in satulu cutare, unde locuesc unu barbatu cu siepte feciori, tuti-siepte cuminti, frumosi si cu portarea cea mai buna, in catu facu lauda parintiloru, si totu satulu privesce la ei, ca la nise angeri curati, cari sunt dusimani nostri. Voi slugi supuse ale mele! Cautati si-i loviti pe tuti-siepte cu armele vostre afurisite, ca se se stinga toti de pre lume in aceea-si dil! Talalui loru se se 'nnece de superare, si nemica se nu se aléga de cas'a loru, caci altfeliu sunt ei in stare se indrepte prin faptele loru cele frumose, totu satulu, carele pana acum'a niai fostu credinciosu nōa, facendu tōte foradelegile, era mai cu séma betia, furtu, trendavia si imbuibare, in catu toti de la celu mai micu pana la celu mai mare sunt vrednici se moscenișca imperat'a focului vecinicu din Iadu.

„Trei se mergeti in satulu celu de colă, unde traescu doi frati. Celu mai micu este chivnisitoru fōrte in catu a ajunsu se fie celu antaiu fruntasiu din satulu seu numai prin munc'a manilor sale. Celu mai mare inse este robulu nostru, fiindu că e betiu, lenesiu si risipitoru; elu a ajunsu pana la atata in catu nu mai are nemica pre langa cas'a lui. Tatalui loru a fostu putredu de avutu, inse densulu n'a lasatu nemica fecioriloru sei. Comór'a cea mare de bani a sa a ingropat'o sub unu paduretiu (māru selbaticu) intr'o departare de sipte pasi in dosulu casei sale, in carea locuesc astadi fiului seu celu mai micu. Betranulu nu si-a potutu impartii banii intre feciorii sei, pentru că noi l'am lovitu c'o mōrte grăbnichia chiar atunci, candu neci nu visă se mōra. Si astfelui a remas comór'a pe man'a nostra; prin ea vom potē cumperă multe suflete, pentru imperat'a nōstral. Feciorulu seu celu mai mare inse cugetă, cumca fratele seu a pusu man'a pe comór'a parintésca, si de-acacea este atatu de bogatu, pre candu densulu, ca frate mai mare, n'are neci mātia la casa. Deci voi duhuri necurate, cari mi-ati juratū vecinica credintia si supunere, bagati de séma, si vesiliti in totu chipulu, se-lu ademeniti pe fratele celu mai micu poimane in diu'a de pasi, cum va sosi de la biserică, ca se mérge la carciuma; caci elu ambla la biserică in tōta serbatorea, era la carciuma nu merge neci candu. Éta pentru ce dicu, se-lu ademeniti: Fratele seu celu mai mare nu merge neci o data la biserică, inse din carciuma nu mai ese. Pe acesta lu veti astă cu buna séma acolo. Asa dura dupa ce i veti fi introlocat pe amendoi, siliti pe celu mai mare, ca se se otelésca a su-

FOISIÓRA.

Pete trai cineva astadi in lume pazindu calea dreptatii si a virtutii?

(Basa populara.)

(vedi nr. 87.)

II.

Purtarea cea ticaloşa a chelariului *) de o parte, era de alt'a trist'a imprejurare, in carea se astă bietulu vacariu, fiindu incunjuratu de nōpte in mediloculu campului departatul de sate, lu puse pe cugete. Cugetandu in cōce si in colo, se otari se rōge pe vamesiulu podului, ca se-lu lase se tréca, promisiendu-i că-i va aduce plat'a cu multiamita catu mai curendu. Merge deci dura la vamesiulu si-i dice: Fă bine, badisorule! si incuviintidéia-mi se trecu; vam'a nu ti-o potu dā acum'a, fiindu că mi s'a intampinat o nenorocire, si mi-am perdu toti banii, astfelui in catu nu mi-a remasu neci o leticia (potora) la sufletu, inse fiu incredintatul că te voiu multiamit catu mai de graba, de grāce nu locuescu de parte de aici, ci in satul celu mai de aproape de peste apa. —

Nu te potu lasă — respunde vamesiulu — eu am versat u o suma grōsnica de bani pentru chiria podului acestuia, arsu-lar fi fostu foculu, nainte de ce-a incapătu in man'a mea. Siedu dile intregi inzedaru aci, asceptandu,

*) Cheia (clavis) fiindu cuventu romanescu, neci cheialnatu nu va fi nemtisculu obelneru.

loru politice, si de la aceste consecintie se poate conchide despre spiretul cutrui poporu.

Vedemda dara că si in asta privinta, romanitatea poporului nostru nu poate fi trasa la indoilea, căci sub operatiunea feudalismului s'a produs si la densulu acelasi rezultat easi la cele latice popora latine — slabitiunea!

Este dara invederatu că feudalismulu, aristocratia, castele, monopolele, nu convinu defelui spiretului raselor latine, nu potu face gloria loru; totodata istoria invederéza că acestor rase li trebuie libertate, democratia cea mai lata ca fie-care se incurga in afacerile de statu, asiè numai devine statulu poteriu si geniulu poporalor face minuni.

Cu atat' credemu că s'a lamurit responsul cumca deosebirea presintului de trecut este in favorea nostra, că numai bine potem spera de la libertatea ce progreséza si de la vieti a constitutiunala carea tratéza despre sértea nostra in fati a nostra si ni permite — desputien — se incurgemu la tratare.

Numai ieri alalta-ieri scaparamu din robia aristocratiei unguresci, inca si astazi suntemu robiti in multe privintie, ni-a sositu numai o radia de libertate, dar acésta fu natiunalitatei nostre atatu de favorabile in catu desvoltarea si sbrulu ei insufla frica si ingrigiri antagonistilor nostri politici. Diurnalele magiare se tanguescu că unguri din Transilvania se romaniséra, ceea ce se intelege că noi nu concedem, dar atatu unghii catu si noi suntemu interesati in acésta causa, dreptaceea trebuie se cercam parerea unui strainu neinteresatu, si éca fóia nemtésca „N. Fr. Pr.“ de vineri, carea ni spune că romanisarea tierii face astfel de pasi, in catu introducerea limbei unguresci in institutele de invetiamentu mai nalte nu va fi in stare se puna pedeca eficace. Vom vedé, deocamdata potem spune numai atat' ca noi credem in libertate, si aflam cu cale ea libertatea venindu mereu se protega pe credinciosii, pre ffi sei.

Era daca credu unghii cumca prin introducerea limbei unguresci in institutete de invetiamentu vor poté propagá magiarisarea ce o dorescu densii, apoi se insiela, si pentru ca se dovedim acésta, ne incercam a essaminá pe scurtu si spiretul poporului ungurescu:

De la revolutiunea francésca in cõci, de candu libertatea progreséza, de atunci importanta unghiloru scade neincetatu. Epoca cea mai glorioasa a unghului a

fostu sub Ludovicen celu mare, — si cari elemente au compusu gloria lui, cum-i-a fostu sistem'a politica sub Ludovicen (1342—1382)? Aristocratia de tôte laturile, tiéra se compunea de tirani si de sclavi; libertate nu era, că nu era neci demnitatea omului, capulu unui romanu se pretiua de $\frac{1}{8}$ de omu. Si in acésta epoca a fostu ungurulu mai mare, va se dica acésta i-a convenit mai multu spiretului seu.

Dreptaceea lani precepe pe cutare unguru ca, dorindu se aiba o imperatia mare cum a avut o sub Ludovicu, se vina a propune astadi sistem'a politica de atunci: sclavi si tirani. Si pentu a sustine acésta stare in mediloculu torintelui modernu alu libertatei, s'ar poté ca unghii se traga cordonu in jurulu tierii, cum trasera odiniora prusii aperanduse de principiele francesci ca de ciuma. Si ce i-ar poté impededea pe unguri d'a face acésta? asiè s'ar poté sustine acea egemonia si mare imperatia catva timpu. Dicem in adinsu catva timpu, dar nu lungu, din urmatori'a causa: o natiune se aseména unui omu; omulu in starea selbateca pote trai si singuru, adeca isolatu, asisdere si natiunea selbateca, — candu inse omulu ajunge acelu gradu de cultura de-i trebuescu inaltiaminte, caciula, imbracaminte etc atunci elu nu mai pote trai isolat caci nu cunoscce atate maestrii ca se-si pote suplini singuru tôte a-este lipse. ci i trebuescu vecini, unulu lucera una si altulu alt'a. apoi schimba lucerurile, asiè este si eu natiunile, un'a se ajuta pre alt'a, si precum omulu isolat cauta se péra, asisdere si natiunea isolata.

Acestu modu dara nu promitedurabilitate pentru imperatia mare ce o doresce sufletulu ungurescu. Mai este inca o cale, ca unghii renuncandu d'a imperatia supr'a altoru popora, se se restringa la mic'a loru individualitate etnografica, acésta macar si-ar poté-o salvá prin alianta cu popórale vecine d.e. cu romanii, cari s'ar alia bucurosu candu ar sci că unghii nu vor se-i mai asuprésca.

Sunt dara pentru unghii doua căi d'a scapa de perire: ori prochiame apriatu sclavia ca pe timpulu lui Ludovicu si traga cordonu — asiè se vor sustine catva timpu;

ori prochiame libertatea deplina si apoi se se retraga intre marginile loru etnografice, — asiè vor trai timpu lungu prin alianta nostra.

Inse calea care o urmeaza unghii a-

stadi nu este favorabila loru la necio intemplare, căci pre acésta cale densii neci nu ne potu nemici séu robí loru, neci nu ne potu eliberá si face amici, — ci numai inmultiescu frecarile spre a urca impachirea.

Aradu, 30 augustu 1868.

(Constituirea definitiva a partitei romane politico-nationale in comitatulu aradu.) Adunarea generale, ce era conchiamata pe 28 augustu 3 ore la Aradu, in sedint'a publica, deschisa de presiedintele provisoriu d. Mironu Romanu, amesuratu programului seu, a avutu menitiunea a constitui definitivu partita romana politico-nationala din comitatulu Aradului, ce in urmatoriu chipu s'a intemplatu.

Dupa constatarea calitatii membrilor, — a caror'a numeru se urea la 3400, si primirea regulamentului casci, sub sternutu de catra fostu comitetu provisoriu prin referintele seu d. Lazar Ioanescu, s'a purcesu la alegerea presiedintiloru, notariloru si comitetului partitei. De unde scolandu-se d. Mironu Romanu, eu cuvinte calduróse si petrundietre renunzia la presidiulu provisoriu, la ce, adunarea generala, multiamita fiindu cu conducerea dsale de pana acum'a, lu realege cu achiamatiune de presiedint definitivu; inse la rogarea si motivarea-i că nu poté si mai departe primi presidiulu, — adunarea generala alese cu achiamatiune de preside pe d. Sigismundu Popoviciu vicecomitele comitatensu, nu altcum si de vicepresiedinti pe dd. Ioane Ratiu protopresbiterulu Aradului, si Lazar Ioanescu advocate din Aradu; apoi, de órace si dd. Emericu Stanescu si Ioane Goldisiu notarii partitei anca au renunciatu la oficiulu loru provisoriu, la voint'a adunarii generale ca se se aléga unu notariu din locu, si altulu din provincia, — se alésera de notari cu achiamatiune Ioane Goldisiu vicenotariu comitatensu, si Ioane Moldovanu notariu comunulu din Siria. Venindu dupa aceea rondulu la alegerea comitetului partitei, statutoriu din 50 membri, la propunerea presiedintelui, se emise sub presidiulu dlui Mironu Romanu o comisiune pentru candidarea membrilor comitetului, suspindiendo pana atunci sedint'a publica pe 10 minute, sub care restimpu, comisiunea compunendu list'a membrilor, in sedint'a redeschisa, pe langa dd. presiedinti si notari, se cetira si alésera de membri comitetului urmatorii domni:

1. Mironu Romanu protosincelu
2. Ioane Rusu profesorul preparandialu
3. Dr. Atanasiu Siandoru prof. preparand.
4. Emanuil Misiciu ases. la tribun. comit.

5. Ioane Rosiu senator la magistratulu cettati Aradului
6. Sava Fercu vice-jude in cerc. Chisineului
7. Ioane Popoviciu Deseanu adv. in Aradu
8. Stefanu Siorbanu asesorul la trib. comit.
9. Georgiu Ebessalvay protofiscalulu comit.
10. Dimitriu Bonciu advocate in Aradu
11. Iosifu Ambrusiu asses. la tribun. comit.
12. Stefanu Antonoviciu asses. la trib. comit.
13. Nicolau Philimonu advocate in Aradu
14. Ioane Bercianu protopr. gr. cat. din Aradu
15. Teodoru Serbu vice-enotariu comitatensu
16. Emericu Stanescu advocate in Aradu
17. Iosifu Belesiu protop. gr. or. din T. Varadia
18. Georgiu Popescu protop. gr. or. din Siria
19. Ioane Munteanu protop. gr. or. din Buteni
20. Simeonu Popescu parou in Cuvinu
21. Nicolau Popoviciu parou in Minis
22. Davidu Nicor'a jud. cerc. din Elecia
23. Georgiu Staica jud. cerc. din T. Varadia
24. Moise Bocianu parochulu in Curticiu
25. Alessiu Popoviciu adv. in Comlosiu
26. Petru Chirilescu protop. gr. or. in Chisineu
27. Ioane Suciu notariu comun. in Socodoru
28. Petru Suciu notariu comunul in Otdaca
29. Ioane Budai notariu comun. in Sarandu
30. Simeonu Popoviciu Deseanu not. comun. in Giula-Varsandu
31. Isaia Montia not. com. in Cuvinu
32. Ioane Cornea parou gr. or. in Chisineu
33. Andrei Tipeiu parou gr. or. in Dieciu
34. Vasiliu Zorlentianu par. gr. or. in Capruria
35. Ioane Ardeleanu docintele din Pecica
36. Paulu Goronu not. comun. in Radna
37. Ioane Mladinu not. comun. in Macia
38. Const. Comlosianu not. comun. in Micalaca
39. Paulu Milovanu not. comun. Mandrulocu
40. Gustavu Rusu jude cercularu in Siria
41. Ioane Luca vice jude cerc. in Agrisius
42. Nicolae Ardeleanu not. com. in Buteni
43. Vasiliu Paguba jude cerc. in Iosasius
44. Teodoru Halicu jude cerc. in Buteni
45. Petru Cociuba not. com. in Sambeteni
46. Demetriu Dobosiu plugariu in Siria
47. Nicolae Petrila parou in Macia
48. Costandinu Popoviciu par. in Comlosiu
49. Georg. Dogariu padur. erarialu in Aradu
50. Nicolae Beldea parou in Siria.

Adunarea generala, dupa constituirea organismului partitei romane politico-nationale, ie la desbatere operatele substerne de fostu comitetu provisoriu dintre cari dandu-i-se antaietate pronunciamantul, prin care partita are a se declară că primește de a-lu seu projectul de lege, facutu de ablegatii romani si serbi in caus'a deslegarii cestiuniei de natiunitate, — recomandandu-lu de-o parte guvernului si legalatiunei spre adoptare, era de alta parte prin adresare de a dreptulu catra tôte nationalitate nemagiare a mediloci consolidarea si cooperatiunea loru, receruta la sprinirea s-

pra celui mai micu, si se-lu junghie cu una cutitu, in seminu de resbunare pentru nedrepatirea, ce cugeta că i-ar fi facut o frate-seu neimpartindu-i nemica din comóra parintésca, despre care vi-am spusu odineóra. Era in urma se se jungchie si pe sine. Astfeluiu lu vom capeta mai curendu si vom ave cu unu robu mai multu. Era celu mai teneru, desi nu va cadéin manile nostre, totusi celu putinu lu vom curati din lume, ca se nu ni strice prin portarea sa cea buna pe celi lalti sateni, ce ni slugescu nóna. —

„Era voi cestia lalti, de cinci ori cate patruspredice la numieru, respondit-ve prin cestati si prin sate, si ori unde veti afii dreptate, virtute si adeveru, acele arme puternice ale ceriului, ce ne amerintia c'o biruintia totala a tronului nostru puternicu din imperatia intunerericulai, acele sbiciuri grösnice, cu cari neam luptat uodata si am cadiutu aruncati fiindu din naltulu ceriuriloru pana in fundulu celu mai de desuptu alu iadului nostru, — infruntati-le prin tôte medilöcele, cari vi stau in potere! — Desradecinatii-le eu totulu de prefația pamentului acéstei tieri! Si semenati in loculu loru: ura, pisma, clivetire, galcava, asuprie, betia, ucidere, predare, trandavie, insieriatiune, necredintia si cele latice foradelegi ce infrumsetiescu corona puternicie nostre imperati! Eu pe aceia dintr voi, cari mi vor implini cu acuratetia poruncile mele, ii voi resplatii cu binefacerile cele mai afurisite, ii voi pune voevodi peste munc'a ecam grösnice a suffetelor robiloru nostri, cu carea se vor mari in vecii veciloru. Auditu-m'ati? — Dicindu cuvintele acestea, poenesce d'intru unu sbicio de focu, si érasi se nasce tipetu, urlatul,

frémetu si gróza in medilöcul cetei de chipuri diavolesci. Unii se rangeau asupra stelelor, aruncandu din gurile loru sageti de focu catra ceriu. Altii elantienescu din dintii loru coltiati si rari, cari scapera respandindu schintei imprejurulu seu; altii se rapedu iute ca nisice fulgere, si spintecandu vesduhul jocca prin elu lovindu-se unii pre altii cu sbiciuri invapaiate. Altii era se sterteca cu gurile si se carnosescu ca nisice balauri interitati, lovindu-se cu ariapele loru de pele venosă, cu drele de óse lungi, ascutite si vengiose; altii se rotescu ca virtegele escate prin puterea anui viforii infriosiati. Aceste priviri infiorătoare sunt tainice blastemate, prin cari incepdu duhurile intunerericului intreprinderile loru.

Dara glasulu cocosiloru se audu de a doua óra, si intr'o clipa se facu nevediute chipurile satanice. — O liniso adanca érasi se latiesee pretotindene. — Vacariulu de sub luntre si-face cruce, si incepe a resusci mai usioru; dupa o spaima atatu de grozava sufletulu seu incepe a saltá de bucuria, fiindu că audi chiar din gura nepretiniloru ceriului si ai omenimii, cumca dreptatea, adeverul si virtutea, pre cari le padiesce densulu cu atat'a focu si zelu neadormit, sunt fiicele luminii, prin cari pote ajunge sufletulu dreptului la memorirea vecinica; era nedreptatea, furtulu, betia, trandavia si tôte cele latice foradelegi sunt latiurile in cari se prindu eci ce li se nchină, adeca: netrebnicii si calcatori de lege, ce se vendu la nepretinii loru, ca se moscénica munc'a intunerericului veciniciu. Inse vacariulu a mai castigatu ceva la prilegiu acesta, si anume: cei doi frati despre cari pomeni capitanulu duhuriloru satanesci, poruncindu

supusiloru sei, ca se-i ademenescă la fapt'a omorului in diu'a de pasci, traescu in satulu celu mai aprope de podu, unde se afla frunzasiulu, la carele a slugit densulu. Pentru a-see si-pune in cugetu se se intóreca inderetu la satulu pomenit, ca se impedece in totu chipulu omorulu fratiescu, descoperindu-le locu unde se afla comóra parintésca, ce a nașutu pe nedreptu ura si sentiu de resbunare in fratele celu mai mare asupra nevinovatului seu frate si pentru ca se-si ajunga scopulu seu frumosu si verednicu de lauda, a juruitu că va posti si mai aspru tóta diu'a urmatore, care fu sambet'a patimelor.

Dupa ce cantara cocosii de a treia óra, se scolă vacariulu, se spelă in marginea riului, se inchină, si plecă érasi inderetu, ajungendu la satulu pomenit cam pre la apusulu sôreliu. Aci se rugă la unu omu, ce locuia aprope de biserică, ca se-lu primescă peste nopte. Omul lu primi bucurosu, imbiandu-lu inca si cu cina, pentru carea densulu i multiam, marturisindu-i că postesce, negustandu nemica tóta diu'a. Stracorandu-se deci dara timpulu, si sosindu mediul noptii, éta că se audie toc'a si clopotele de la biserică. Cossasii desceptati se pregatesc se plece in dati la biserică, dupa cum este datin'a in noptea spre dominica a pasciloru. Vacariulu inca se pornesc dimpreuna cu gasdariulu seu, dara mai nainte de ce intrara in biserică disu gasdariulu catra vacariu: Badisorule! De cumva vei voi se-mi faci o placere, apoi te potescu se vini la casa mea indata dupa ce vom luá sânta natura, ca se mesim dimpreun din cele ce-a datu la bétia, si a perduto totu ce-a avutu la casa. Unii dicu, că s'a datu la patim'a bétiei într-unu lăr si inselat frate-seu, punendu mar'a pe banii parintesci, din cari nu i-a datu nemica. Altii dicu altele. Destulu atat'a, că este nefericit. Nu te grigii, lasa că-lu poti nimeri si ochii inchisi. Fie-ce copilu te poté indreptá la elu. Dara se intrămu in sânta biserică, căci indata trebuie se ésa preotulu cu invierea. —

Astfelui si-curmara suatulu si intrare in

resolvarea cestiuniei naționalitatilor pe termenul proiectului aceluia. Fiind că mai mulți domni eugetara că titlul de „pronunciamentu” n-ar fi nimerit si oportuna fatia cu aceea pre care avem a-i rogă si catra care avem a ne adresă ca se sprinășca proiectul de lege respectivu, — deci se incinse o dispută infocată și lungă, luând parte la ea dd. Ioane Popoviciu—Deseanu, Mironu Romanu, si Demetru Bonciu stăruindu pentru stergerea titlului de pronunciamentu, era dd. Ioane Rațiu, Emericu Stanescu si Ioane Moldovanu pentru sustinerea titlului, — pana ce la propunerea întrebarei de presidu că care numire se se primășca „Pronunciamentu”, său „Memorandum” prin majoritatea adunarei generale se aduse decisiunea că: motivarea proiectului de lege facutu de ablegatii romani si serbi in caușa deslegării cestiuniei de naționalitate se se face sub numire de „Memorandum” pre care subscrindu-lu presiedintele si comitetul partitei, se-lu subșterna guvernului si legelatiunei in numele partitei romane politico-naționale statutorie din 3400 membri in comitatul aradu.

Dupa acestea luandu-se in desbatere motiunea dlui Emericu Stanescu, prin care doresce, ca in memorandu se se pună pasul că partitul romana politico-nationala din comitatul aradu primește proiectul de lege, facutu de ablegatii romani si serbi in caușa naționalitatilor, si-lu considera deocamdata de minimul pretensiunilor națunei romane, — aceea prin decisiunea majoritatii se respinge, si se lasă in locu memorandulu dupa cuprinsulu lui intregu, precum s'a cettiu si adoptat de adunarea generale.

Mai departe se desbatu motiunea totu a dlui Emericu Stanescu, ca se se exprime in memorandulu catra guvernul si legelatiunea doreea partitei și de la anul 1848 pana astazi caușa naționalitatilor, in mană tuturor pro-misiunilor solene magiere, necum se se deslege, ma neci s'a luat in desbatere. Prin decisiune s'a expresu că aceasta motiune e superflua de orace se gasesce déjà in memorandulu cettiu.

Po urmă la dorintăa dlui Bonciu se decide, ca: Memorandulu, dupa ce se va substerne la locurile anumite, se se comunice si la romani din alte comitate spre adoptare si sprinășire.

Cu acăstăa adunarea generale finindu-si agendele sale anumite spre desbatere in siedintă publica din 28/8 1868, si-incheia consultatiunile la 1/2 8 ore săra.

Moldovanu, m. p. notariu.

București, in 29 aug. n. —

(v) (De la academă literara.) Cele ce scrise de aici mai de unadi corespondiente

lui „P. Lloyd” si reprodusera dupa densulul alti foi straine despre amenarea siedintelor academiei literarie pe timpu nedeterminat, din motive politice, sunt nisice scorință scintite. Las’ că guvernului de astazi alu României, carele este creatoriul academiei rom. literarie, nemică nu i-a potutu plesnă mai putin prin capu, de catu a degradă acăsta instituție frumosă la unu rolu ordinariu de politica, si asiē a-si dă sie-si insusi unu blamă cumplitu in facia Europei, dar inse academia nostra nici că depinde de la regim, ci ea dupa statutul seu fundamental este cu totul emancipata. Prin urmare numai ignoranti’ă său maliti’ă contrarilor nostri pasiunati a potutu se afirme, cumca dlui Bratianu facia de greutatile ce intempina politici’ă sa din alte parti, nu i-ar mai veni la socotela inca si academ’ă, carea ar fi o apucatura politica!

Adeverat că academ’ă lit. nu si-a potutu incepe siedintele la timpu, adeca cu incepulturul lunei curinti; dar caușa a fostu că membrii se conchiamasera cam tardu si cei mai putini se aflau pe a casa de nu poteau primi conchiamarea si se se infatisize. Ei nici pana astazi nu se afla adunati in numeru destul de mare pentru a poté incepe siedintele plenarie formali: totusi cei adunati, 9 la numeru, ieri de la 1 pana 4 1/2 dupa medieadi tie-nura o conferintă in palatulu academiei, in carea desbatura si desfisera mediul cele si modalitatile completarei numerului si se inviora a incepe de ocamdata lucrarea in sectiunea filologica. — Adi dela unul se vor continua aceste lucrari preliminarie, si asiē potemu se dicem că aptivitatea academiei este inceputa.

Dintre membrii de peste Carpati ai academiei lipsescu: Mocioni, Cipariu si Munteanu; dar ei se ascăpta pe tota diu’ă. Ilustrii dd. Mocioni au deosebită distinctiune, că veri care dintre densii, astazi aptivi in lupta naționale, s’ar infatisia, va fi privit de membru indrepătăt alu academiei. — Dlu Cipariu este impedeccat pentru unu timpu de conoscutulu procesu pentru Pronunciamentul dim Blasius. — Dlu directoriu gimnasiile Munteanu se afla ca totu de un’ă p’acelu timpu, pentru cura la Valcele (Elöpatak). Membrii dim Besarabi’ă sunt impedeccati prin măsuri politice ale guvernului muscalești. Despre unii din alte parti se dice că — din cause de diferențe filologice, fiind că n’ar ave sperantie d’ă reesi cu opinioarelor loru particolare, — despre altii anume din Moldavia, că din motive politice(?) s’ar retrage. Lucruri destul de nepotrivite, daca ar fi adeverate. Dlu A. Hormuzachi este ocupat nedispensabil la diet’ă Bucovinei. Dar cu toate acestea academ’ă se va intregi si va combină măsuri, ca se nu mai depindă siedintele ei regulate dela eventualitate. Eu credem că va alege unu numeru de membri noi, re-

flectandu la astfelu de persoane, cari pe langa capacitatea in specialitate se posiedă si capacitatea fizica si politica.

Atâtă pentru asta data. Voiu urmă a vi reportă despre cele ce se vor intemplă mai departe.

Lipova, in 16/28 augustu 1868.

Anul curentu 1868 va fi pentru românia din Lipova anu de dulce suvenir, care merita a se intipari in anima fie carui romanu. Multe idei salutarie, dar prin vitregitatea tempurilor, nerealizate, in acestu anu, lauda providintei, devinira realitate. In 1 ianuaru — cum vi am comunicat — serbaramu inaugurația „Societatei romane de lectura”; in 12 martiu fu alegerea epitropilor bisericescii in persoanele lor: Davidu P. Simonu, Mircu si Semianu era ieri in 15/27 augustu, cu ocazia S. Marie patronă a s. biserice, serbaramu săntirea stăgului „agriculturilor”, si „Ruga” — petrecere de jocu — pentru prima ora tie-nuta in Lipova in folosulu s. biserice. Despre festivitatea acelei dile mi permitu a scrie urmatorele:

La 6’ă 4 1/2, demanătă, cu salve de trăscuri ni s’au anuntat insemnatatea dilei; la 5 ore „rogatiune de demanătă”; la 9 ore s. liturgia celebrata de 5 preoti, era corul cantaretilor de aici au cantat ceremonie si unu eruvie pe note cu multa precisiune, la actele mai insemnate salve de trăscuri.

Dupa s. liturgia urmă procesiune la crucea din piatra, naintea stăgului săntindu mergeau juni si june de agricultori cu girlande si buchete de flori. Dupa săntirea apei R. D. Popu Ioane Tieranu stropi stăgul, era in decursulu acestă aerul resună de melodi’ă cantarilor si sunetul trăscurilor; dupa actul săntirei P. O. Dna Popesă Elenă Tieranu, ca nanasă stăgul — lu decoră cu o cuuna si o prima voluminoasa, era bravul preotu Petru Bibere, precum de comună asiē si astadata, tienă o cuventare in care aminti, catu de placute sunt lui Ddieu astfelu de fapte, laudă pră nobilă fapta a Dnei nanasie si multimese zelul contributorilor si intreprinditorilor, deschisiniu a D. curatoriu primariu D. P. Simonu, veteranului Marienescu si a cari au luate iniciativă.

La 4 ore dupa prandiu „rogatiune de sără” dupa care esindu eu totii in curtea bisericei urmă deschiderea „Rugei” (jocu) se execută cate o strofa din „Innul popular” si „Descăpă-te romane” apoi „Ardelenă” era publicul strigă din respoteri „se-lu vedem” atunci R. D. Popu intre aplause si „se trăiescă” incepjoculu, cu frageda Domnisióra Iulia Davidu P. Simonu.

Mai tardu s’au radicatu toaste, D. Pro-

topopu pentru Imperatul; D. curator 1 pentru Ese. Mitropolitul, Siagună, altul pentru D. Iuliu de Misiciu carele cu spesele proprii a facutu in biserica unudespartiemntu de pictura si auritura, asemenea o galeria saparata pentru cantareti in pretiu de 7—800 fl. v. a.

D. preotu Bibere toastă pentru Ittea Sa. Episcop. Ivacicovici si antistă opidana. D. protojude Formasy pentru clerulu romanu di locu. D. paroh Schelegia pentru corpulu pretorului D. Panaito pentru publicul indigen si D. Prot. Tieranu D. I. Misiciu pentru sessulu frumosu, pentru fracieitate si egalitate, pentru curatorele primariu s. a.

La portile bisericei 4 focuri artificiale iluminau si decorau curtea bisericei, in jurul jocului gardu de verdeția si multe flămuri naționale. La petrecere afara de intrăga românia locale a fostu multu publicu străinu. A durat de la 5 ore săra pana dupa 12 noptea, candu cu „Mersul lui Stefanu” sa incheiatu era publicul sa deparat spre a gustă din nectarul celu mai dulce a somnului.

Asiā am petrecutu noi s. Maria si acăstea petrecere, plina de mangaere spirituale, avem de a o multiam zelului si activitatei D. curatoru prim. D. P. Simonu, carele abia de 3—4 luni portă acăstă demnitate, si totusi a ajuns a se renovă internulu si esternulu s. biserici, a se face 2 galerii si unu stăgu, cu unu eveniment a dedicat starea casei lui Ddieu la culmea ce poftesc estetică, similiu religiosu si crestinu, cum si generosului binefacatoriu Iuliu de Misiciu. Onoratul publicu incantat de zelul si generositatea bravilor barbati, speru ca li va ofta impreună ca mine „se trăiescă”!

Unu eremitu.

Economia.

Recoltă la Americă de nordu.

Am aratat la timpul sau care este rezultatul recoltei in Europă. Scirile ce le mai culéseram de atunci, tote confirmă reportul nostru numit, deci e de prisosu a le produce. Acelu reportu se se asemenea acum cu recoltă din America de nordu, despre carea poturam adună următoare date.

Recoltă americana cauta se interesese pe Europa intrăga, deschisintu inse pre noi români, pe unguri si pe austriaci, fiind că America de nordu este aceea carea ni face nouă concuriția pe malurile oceanului atlanticu.

Réporțele oficiale despre recoltă americană sunt: Porumbu (poposiu, cucleurdia, malaiu) in partea mediadienă s’au semenat e-stimpu cu 2 1/2 milioane de acre (jugheră) mai multu de catu anu. In statele rezarcene de pre malu s’au observat in se a scedere de

lantrul bisericei. Dupa ce se sfarsită săntă lituria, strainul se inchină, sarută icona santei înviieri, este afară, si merse in data la carciună, ca se se aste acolo de cu buna ora sprie a potă impedecă omorulu de frati. Dara pe cine astă in carciună? Pe nimene altul, de catu pre carciunari si pe celu mai betranu dintre cei doi frati numiti. Aceasta era unu barbatu de vîrstă cea mai buna, ince cu fatia smolita, bugeda si sarbeda de necadiu si de patimă beutare. Vediundu densulu pe strainul ce intră pe usia, se scola de la măsa diumetate amestitu, si pasă spre densulu. Strainul în-tempină cu salutarea de „Cristos a inviatu!” — „Adeverat că a inviatu! — Primă ca respuns. De unde esti bade? — Întrăba nenorocitul sătenu.

Dă din satul cutare — dise vacariul cu glasul blandu. Nenorocitul: Bine c’au venit, căci credeam, că numai eu am cutedzatu, a intră in carciună astazi in diu’ă de pasci, candu tota lume’ă se află la biserica, si asculta rugăciunile frumos ale invierii lui Cristos, ce le ascultam si eu odata cu bcuria, pre candu traie inca tata-meu, Ddieu se-lu ierte si se-lu odinășca! Dara de candu s’au trectu elu, s’au dusu si fericirea mea. Se-lu bata Ddieu pe fratele meu, căci elu m’au adus pana la atat. Ince las’ă si voi face - o eu lui, de m’au pomeni, daca va mai trai pe lume:

Ce felu? — întrăba vacariul — Ti-a facutu fratele o nedreptate ceva?

Dă! fratele meu celu mai micu, nu l’asuu si mai avutu — dice nenorocitul — elu m’au adus la sapa de lemn! Căci a ascunsu pe furisul multimea de bani, ce-i pastră parintele

averea sa dreptu in diumetate, căci astfelui mi s’ar cuvenit dupa dreptate. Dara frate meu este omu natengu. Cu densul n’au ce vorbi, si prin urmare nu potă fi vorba de impacatunie intre mine si intre elu. Am cercatuitu de multe ori se me impacu cu densulu pe calea acăstă, ince cuvintele mele fusera zedarnice.

Intrăcestea sosescu in carciună si alti oameni de prin satu, intre cari se ivesce si fratele celu mai micu alu nenorocitului, carele l’avorbesce cu „Cristos a inviatu!” — „Adeverat că a inviatu” — respunde cestă cu glasul plin de amaratiune, cautandu spre alta parte. —

Fratele celu mai micu se inدرéptă spre densulu cu cuvintele: Ce mai faci frate, cum te asti?

Nu te pricepu, — respunde fratele betranu — cum nu ti e rusine a me numi frate, dupa ce m’au nefericitu mai reu de catu pe unu strainu, ba mai reu de catu pe dusimantul teu. Ince daca ai fatia a me mai intrebă, apoi se scii că beu, si me astu in carciună, căci acăstă mi este unică doftoria in protiva veninului, ce mi l’ai versat in inima prin inselatiunea si violența ta.

Vai! că nu-ti mai ese — dise tenerul — nici chiar astazi din capu acelu prepusu gresitul si retacitul, cumea te-asu si inselatul. Te-ai inselat tu singuru, fratiore, fiindu că nu ti-ai cautat de casa si de mosioră, ci ti-ai perduț timpulu cu carciună, si ti-ai resipit agonisită prin beatura. — Oh tu singuru te-ai nefericitu fratiore. Si nefericirea ce si-o face omulu singuru, este insutu mai mare, de catu acesc, ce i-ar veni de aiurea! Lureră si trădesc, precum am lucratu si am trudit eu, si

astunci nu vei avea de a te plange asupra nimănui. — Dara se lasătu astesta de o parte, si vina se ne veselim, căci astazi este diea veseliei, era nu a certelor. Se traesci frate! — dice si inchina cu unu pocaru de vinarsu.

Nu-mi trebuie cinstea ta, — strigă fratele betranu — căci ea mi este cu multu mai amara, de catu se me potă inducă! In sedarul mi vorbesci de truda-ti si de ostinela, căci avereasă tu ti-ai facut’o tu, ci ti-a facut’o comoră parintului nostru, ce ai rapit’o pe furisul; si premine, carele dici că sum fratele teu, nu mai bagatu in séma. Dara am nedejdă in Ddieu căti voiu resiplă eu dupre cum ti se cuvinte!

Strainul, carele stă de o parte, vediundu că fratele celu mai mare din ce in ce se otielesse si se infuria, rosindu in fatia si aruncandu adese ochii spre cutitul din téca, se apropiu de elu si-i sioptă la urechia cuvintele următoare: Te-insi fără bădisorule, daca credi că comoră parintescă se află in mană fratelui dtale. Elu nu scie neci cu gandul de ea, tocmai asiā, cum nu scie neci dta. Aidati cu mine la casă parintului dumevăstra, si eu vi voi arata unde jace comoră ascușa, daca mi veti juru mie a treia parte din ea. —

Totu astfelui i sioptesc strainul si fratului mai micu, adaugandu, ca se iece cu sine trei barbati din satu ca marturi. Astfelui se impedece omorulu de frati. Se alegu trei marturi, si pleca tuti-sase la casă a betrană, la locuința fratelui, calui mai micu.

(Va urmă)

V. Bumbacu.

49,609 de acre, și a nume în următoarele state: Maine, New-Hampshire, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, New-York, New-Jersey și Maryland. În cele lalte state arătă semenata cu porumbu se socotescela 3,108,215 acre mai multă de catu anu. Astă-dată sumă totală a campului semenat acum cu porumbu în statele unite face 36 milioane de acre. La medie casă la apusu recoltă papusiu va fi buna, cu excepția de Indiana și Ohio în cari timpul a fostu nefavoritoriu. La resarită pana în maiu crescu cucurudiul anevoia, dar sub caldură din iuliu se desvoltă rapid.

Grăul este mai bună de catu anu, în totă statele, cu excepția următoarelor: Vermont, Connecticut, Carolina, Georgia, Florida, Alabamă, Mississippi, Texas și Nebrasca. Timpul a fostu fără favoritoriu grăului cu excepția în statele de sud.

Secară, ovesulu, ordiul promis în totă statele o recoltă buna, asidere cartofele cari estimpu s'au plantat multe de grăde erau scumpe la pretiu, din cauza că anu avusera recoltă rea.

Diurhalu oficiale nemtiescă observă de unadi că în Francia — desă recoltă buna — se sustine tarifă scăzută pentru transportarea cerealelor pe calea ferată, era în Austria numai pretiul celu mare alu transportarei bucatalor pe căile ferate a facutu ca granele năstă se se abata de la calea loru naturală d'a merge cătra Olandă și Anglia și a nemici acolo ori ce concurentia străină.

Acăstă observatiune a diurnalului oficiale este pră bună, inse ni se pare că indar se bate siuă căci societatile căilor ferate nu vor se precăpa. De aceea daca amendoi ministră de comerciu ar pasă mai departe facendu remonstratiunne colectivă la respectivele societăți, de securu că pasii loru ar fi spriginiti si primiti cu multă amita de totu publiculu.

Langa Giurgiu (în România) 16 aug. v.
Dle Redactoru. Am citit cu multă interesu articoli și reporturile asupra economiei în „Albina”. Marturisescă că acăstă rubrica pana acă neci-ună alta făea politica nă cultivați și desvoltată cu atâtă sollicitudine; că cele mai multe foi, și-punu în frunte epitetul de „economice,” foră se pricăpa, ceva se dica acăstă, și foră se corespunda marcar catu de putinu. Dar tocmai pentru că am aflat acăstă, vinu si eu a vi face observatiunile mele în astă materia, care se tiene ăresi căm de meseriă mea.

Datele ce aveți DVăstra despre recoltă năstă, după exponențile mele nu sunt cu totul esapte; mai multu corespundu cele despre pretiurile granelor in piatelia de la Dunare.

Am cercetat totă puținăriile principale și de una și de alta parte a Dunarei, ba parte însemnată și a Tisei, începând de la Segești și de la Naisatul (Neoplanta), Zimonu și Beligradu pana la Galati, și ve potu incredință, că producția de estimpu, în catu pentru granele de veră este mai totu de o potrivă, inca și pretiurile corespundu.

Calitatea a fostu pretotindenea eminenta, dar pretotindenea a stricăto versările cele mari de ploii. Astădă proprietarii ratiunali din Romania speră că vor potă trage sementia buna și sănătoasă din partile Banatului Temesianu, era în Banat se crede, precum a reportat și făea Dvăstre, cumca România posiede o calitate eminente. Am vediut și în pregiu rul Tisei grău incolită ba inverdită în snopii în cruci și clăi, dar totu astă si în România începe de la Galati și pana la Giurgiu, la Turnu-Severin și Bucuresci; — nu altmărătăreala pe malul dreptu, începându mai veritosu de la Vidinu și pana la Ruscicu și Silistra.

Prin urmare după totă acestea recoltă de estimpu nu se poate tăca, de catu că ună fără defecțuoasă, mai alesu în calitate. Despre porumbu asemenea am se vi spunu, că în partile Banatului, mai veritosu cele din unghiu Mureșului și Tisei am vediut multă mai frumosu și aveniatu în desvoltatiune, de catu în totă Romania. Se vedeti, în România celu mai frumosu statu este de verde, în catu par că pe unele locuri acă a incepută a legă. Deci candu va se se căca acestă? Ce sperantia pote se ni de această acă pe la finitul lui August?

Ce se tiene de pretiuri în piatelia năstă, adeverat că ele cam că 3—4 septembare mai năntă erau bună, de cate 8, 8½, 9 și 10 galbeni la chila, grău frumosu, dar era pentru că lipsă marfă în piatie; a scăzută de atunci pana la 6, 7 și 8 galbeni, și speculația luera cu totă chipurile maiestriei sale a le scăză și mai tare.

De acă eu vinu la concluziunea, că totu speculația pentru scopurile profitului seu respandescă, cumca producția la noi este și în calitate și în cantitate — non plus ultra! Vră adeca ea se apese pretiuri în tocmăi precum înainte cam cu două luni cu asemenea scopu respandă că Francia și Engleteră vor se aiba o recoltă buna, anume Francia va se-si aiba acoperita totă lipsă sa; pre candu mai tardu se dovedă, precum reportarati și DVăstra, că Francia în tocmăi casă Sustieră și casă Germania de nordu va se aiba trebuința mare de granele năstă.

In fine am se vi spunu, că după unele informații ce luai în dilele trecute din partile Odesei, Rusia inca va se aiba destule grane de sportu, desă nu atatea ca alta data si nu de primă calitate.

Ce ni lipsescă pana acă, pentru că se ni potem face combinării secure, sunt totu felul de scrii positive despre recoltă din America. Pana atunci, pana candu acăsta lacuna de date nu va fi suplinita, totă combinăriile năstă, mai veritosu pe catu timpu și granele năstă se afă mai mare parte inca în spică și clăi, espuse capricioru timpului masteru, nu potu fi de catu defecțuoase.

Ve rogu se luati notitia de aste obserwatiuni intru interesulu publicului nostru.

Oradea-mare, 1 sept. 1868.

Astădă în tergul nostru de septembra trecuta bucatele cu aceste pretiuri: Sinicul de grău curat din Biharea cu 6—7 fl. v. a.; sinicul de grău mestecat 5 fl. 40 cr.; sinicul de secara 4—3 fl. 50 cr.; sinicul de papusioiu 4 fl. 20 cr.; sinicul de ordiul 2 fl. 40 cr.; sinicul de ovesu 2 fl. 20 cr.; — lințea, madiera, fasolă, cartofii, cirechiul se potu capata în pretiu moderat, vitele cornute sunt scumpe, centenariul de lardu și cu 35 fl. v. a. unu și de carne de vita și cu 26 cr. unu, și de carne de ăie și cu 15 cr.; — vinul și fără estinu, butile fără scumpe, viile sunt încarcate de struguri, și sperantia de vinu multu si bunu. Pome avemu destule. Gidaniu ferbu la rachiu de prune pe intrecute, de securu: nu pentru a propagă moralitatea in poporu.

Agricola.

VARIETATI.

= Parastasu. Intru aniversarea re-pausarii nemoritorului Alessandru Conte de Sterca Siulutiu fostu Arhiepiscopu și Metropolită gr. cat. romanu, se va tine Parastasu in Beserică gr. cat. romana de Siria (Világos) in 12 septembra st. n. 1868. a m. 9. 6re care, actu de dulce suvenire cu placere voimă a-lu aduce la cunoștință om. Publicu. Semnatu in Cherelusiu 1 sept. 1868. Samuilu Gramma m. p. protopopu g. c. romanu.

= Conferintie invetatoresci. De astă data inca se vor tine conferintă in diecesă Caransebesiul la cari afară de invetării suplentii ordinari prin circulariu cons. sunt chiamati sub respondere și catihetii comunelor respective din diecesă. Tașca prefipă de cons. e 2 fl. 50 cr. v. a. de la fia-care invetatoriu. De comisari delegati pe 1, 2, 3 și 4 septembra v. (dilele conf.) sunt: Dlu Stefanu Lipovanu invet. de la scola capitală din Lugosiu cu locul de conferintă: Caransebesi; D. Nicolau Soiu par. și invetat. in Trii-Secelu cu locul de conf. Lugosiu; D. Vasiliu Nicolescu invet. la scola capitală din Lu. cu locul de conf. Oravita Montana; D. Pavelu Gaitoviciu invet. in Mirecovatu cu locul de conf. Fagetu; D. Iosifu Novacu invet. in Oravita monta. cu locul de conf. Buziasu; D. Ilie Istvanu inv. in Sipetu cu locul de conf. Ghiladu; D. Martin Tiapu invet. in Fizeșiu cu locul de conf. Jamu; D. Ioanu Oprea invet. in Ezerisiu cu locul de conf. Costeiu.

= O maniera nesuccesă. Ni se serie: „In comitatul Biharii, cercul Beliului și lo-

cuitu totu de romani dar notarii sunt totu unguri afară de unul din N. Marosiu care e romântul Bica. Notarii dara comitetul comitătene că în N. Marosiu se se facă alegere nouă de notariu, sperandu bagu de săma că va rea veri unu magiaru căci în alte cercuri notariale (unde sunt magiari) nu s'a otarită alegerea nouă. Venită alegerea nouă, candidati fura erasi romanul Bica și unu unguru cu numele Jánossy pre care romanii l-au alungat din notariatu nu sciu de unde. Noi cereram alegerea prin aclamare, dar partizanii lui Jánossy voia votarea. La votare Bica capătă 349 de voturi, Jánossy 20. Astădă reesirami invingatori, nu sciu ce fisonomia va face ciotul candu va audă. Onore se cuvine preoții care a desvoltat multă energie. Dorim se escrize ciotul și pentru alte cercuri alegeri nouă, era preoții din acele cercuri i dorim energie preoții nouă. — Unu tieranu.”

= O formalitate a uităto ven. consistoriu aradănu în privința preoțului nou din capitală Bichisului, adeca: instalatiunea. In lipsă acesteia, preoțul și-dă felicitate title, și de aceea — precum ni scrie unu d. cunoscutu — poporenii sunt espusi la indoile multe. Sperăm că ven. consistoriu va suplini formalitatea.

= Despre uciderea din Sa, Mihailu romanescu descrisă in nr. 81 ni se trimite o lungă tratare cererendu-nă-se a constată că ucisul numai tardu a sciu că este jungiuțu candu incepura a-i scăză poterile, că batendu-se cu mai multi nu se scie cine e jungiuțu etc. Noi nu ne-am ocupat de minutiosități: cate impuneturi, pre unde și ci am amintit numai faptă: uciderea, și acăstă nu se poate negă de neci o parte.

= Din cauza serbatorilor septembra ne ce vine, potendu dă numai două numeroare, vom face ca unul se apara mercuri sér'a, celălaltu sambata sér'a.

Cursurile din 4 septembra. 1868 n. sér'a

(după aratare oficială.)

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Cale cu 5% în val. austri.	55.40	55.60
" contribuționali	58.90	59.—
" nouă în argint	69.—	70.—
Cale în argint d. 1865 (in 500 franci)	71.—	71.50
Cale națională d. (jan.)	62.40	62.50
" metalice cu 5%	57.90	58.10
" maiu-nov.	58.30	58.40
" 4½%	52.25	52.50
" 4%	46.25	46.75
" 3%	34.75	35.50
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	94.80	95.—
" 1860½ în cele întregi	84.—	84.10
" ¼ separata	92.25	92.50
" 4% din 1854	77.50	78.—
" din 1839, ¼	168.50	169.—
" societ. vapor. dunare cu 4%	92.50	93.—
" imprum. princip. Esterházy à 40 fl.	168.—	172.—
" Salm à "	37.—	38.—
" cont. Pálffy à "	38.50	38.50
" princ. Clary à "	32.50	33.50
" cont. St. Genois à "	31.—	32.—
" princ. Windischgrätz à 20	20.—	21.—
" cont. Waldstein à "	21.—	22.—
" Keglevich à 10	14.50	15.50
Obligațiuni deșarrancinătoare de stat:		
Cale din Ungaria	76.26	77.75
" Banatul tem.	73.—	73.50
" Bucovina	66.60	67.—
" Transilvania	71.50	72.50
Actiuni:		
A baneei naționale	727.—	727.—
" de credet	212.60	212.80
" scont	684.—	636.—
" anglo-austriace	165.50	166.—
A societății vapor. dunar.	522.—	524.—
A drumului ferat de nord	185.70	186.—
" stat	246.60	246.80
" apus (Elisabeth)	160.75	161.26
" sud	185.60	185.80
" langa Tisza	151.—	153.—
" Lemberg-Czernowitz	188.75	189.25
Bani:		
Galbenii imperiale	5.43	5.44
Napoleond'ori	9.12	9.13
Friedrichd'ori	9.47	9.52
Soverenii engl.	11.45	11.50
Imperialii russesci	—	—
Argintulu	112.50	112.75

Petri francesă de móra

de ROGER FILS & COMP.

in La Ferme s.j.

Specialitate de panura pentru sita de metala de móra, sfiterana și francesă, la fuselul pentru farina și grisul. Ciocane de ferecatu móra, facute din otelul angloesc turnat. Curele de intepenită și pele pentru machine. Tinichele de venturatură și de cele gaurite cilindrice. Cinge de canepă și cupe de trasu în susu. Bucati de feru etc. etc. etc.

17. 23—24

Viena, Wallfischgasse nr. 4. — Mustre și liste de pretiu franco.

Orarie eminente și bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renomitu de multi ani,

in dosulu curtei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felul de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, ou prețul curentu. Pentru fiecare orarie regulată se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

cualitatea cea mai eminenta esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,	de auru:	de argintu:	de sticle cristaline
de argintu:	fl.	fl.	fl.
" cu fedeli de auru	30—36	37—40	42—45
" cu fedeli de auru	37—40	40—44	45—48
Anker cu 15 rub.	15—17	15—17	15—17
" mai fine cu fed. de arg.	18—22	18—22	18—22</td